

GAZETEYE VERİLEN ÖNEM

Gazete deyince genellikle günlük, haftalık veya aylık haberleri yazan bir kâğıt parçası aklımıza gelir. Esasında gazete, her türlü okuyucuya politika, haber, kültür ve daha birçok konuda haber ve bilgi vermek üzere çıkarılan, ayrıca çeşitli yazarların ve gazetecilerin yoğun çalışmaları sonucunda meydana gelen bir kültür, eğitim ve haber aracıdır.

Peki bu kadar özelliği olan bu gazeteleri niçin okumuyoruz? Ülkemizde basılan gazete tirajı en fazla, üç milyon civarında ve bu da ülkemiz nüfusunun yüzde beşi kadar. Ne kadar acı bir tablo değil mi? Gencinden yaşlısına, köylüsünden kentlisine herkes gazete okumayı sevdiği halde bu rakamlar neden bu kadar küçük? Acaba televizyon yüzünden mi? Yoksa gazete fiyatlarının pahalılığından mı? Yoksa daha tespit edemediğimiz başka nedenleri mi var?

Eğer bir gün otobüse veya dolmuş binerseniz biraz dikkat edin! Birisi gazete açmış okuyorsa, önce yanındaki bakar, daha sonra önündeki ve arkasındaki. Bu gözlemi yaptıktan sonra aklınızdaki soru

işaretleri yavaş yavaş silinmeye başlar.

Amerika'da gazete okuma oranı ülke nüfusunun yüzde atmışaltı oranında. Geri kalan üçte bir azınlık ise ekonomik düzeyleri çok düşük kimseler. Şüphesiz Amerika'nın bu kadar gelişmiş olmasında gazeteye verilen önemin de büyük rolü var.

Amerikalı filozof ve yazar Ralph Waldo Emerson'un bir sözünü hatırlatmak istiyorum: "*Uygarlığın gerçek ölçüsü ne nüfus çokluğu, ne kentlerin büyüklüğü ne de üretim bolluğudur. Gerçek ölçü ülkenin yetiştirdiği insanın niteliğidir.*" Bu sözden de bir ülkede gazetenin ne kadar önemli olduğunu anlayabilirsiniz. Çünkü gazete herkese hitap eden ve bu sayede bilgi dağıtıcılarımızı geliştiren en önemli yayın organlarından bir tanesidir.

Gelin bugün bir gazete alalım, bir göz gezdirelim. Eminim günlük olaylara daha değişik açılardan bakmış olacaksınız, hem de gazete okumanın o güzel tadını alacaksınız.

**Bülent ATLAS /
Kent-Koop İlköğretim
Okulu / ANKARA**

KLÜBÜMÜZÜN BAŞARILI ELEMANLARI

Bilim ve Teknik Klübü, her geçen gün gençler arasında daha çok ilgi görmeye ve büyümeye devam ediyor. Bilindiği gibi, her altı ayda bir klübümüzün mensupları arasından çalışmalarıyla öne çıkan ve başarılı olan altı arkadaşımızı seçerek ödüllendiriyoruz. Klüp elemanları arasında teşvik ve rekabeti sağlamaya yönelik olan bu yarışın 1992'nin ilk altı ayına ait sonuçları belirlendi. Başarılı arkadaşlarımızı sıralıyoruz:

Emel Kaplan

(Cumhuriyet Lisesi - Ankara) "Bilimi Anlamak (Şubat 1992)" başlıklı makalesiyle,

İbrahim Öz

(Büğdüz Köyü-Burdur) Yayınladığımız (Mayıs 1992) ve yayınlayacağımız fotoğraflarıyla,

Leman Özyay

Samsun İmam Hatip Lisesi Biyoloji Öğretmeni: Okulunda bilim adına yaptığı çalışmalar, dergimize ve klübümüzte kazandırdığı çok sayıda abone ve üye dolayısıyla,

Kemal Parlar

(Ankara Gazi Lisesi) "Sulak Alanlar (Nisan 1992)" ve "Akdeniz Kıyı Kuşağındaki Sorunlar (Mayıs 1992)" başlıklı haberleri ve okulunda yaptığı abone-tanıtım çalışmalarıyla,

İlhan Otuzbiroglu-Servet Murat

(Gazi Antep Üniv. Müh. Fak.) Okullarında yaptıkları üye, abone-tanıtım çalışmalarıyla,

Mesut Saçkes

(Anadolu Meteoroloji Meslek Lisesi - Ankara) "Bahtsız Köy" başlıklı çevre konulu kompozisyonuyla ödüle layık görülmüşlerdir.

Ankara dışındaki arkadaşlarımızın ödülleri posta yoluyla kendilerine gönderilecektir.

YAYIN DÜNYASI

Tanıtımını yaptığımız **Balarısı Zararlıları, Hastalıkları ve Tedavi Yöntemleri** isimli bu yayının her arıcının problemi haline gelmiş olan arı zararlıları, parazitleri ve hastalıklarını tanıtmak, bunların buluşma şekli, biyolojisi ve zararı hakkında bilgi vermek, korunma yöntemleri ve ilaçla tedavi metotlarını açıklamak amacıyla hazırlanmış. Adı geçen eserin, arıcılıkla uğraşanlara ve konu ile ilgilenen teknik elemanlara yararlı bir başvuru kaynağı olacağını umuyoruz.

İlgilenmeniz durumunda, kitabın satış fiyatı olan **50 000 TL**'yi posta çeki ile **103043** no.lu hesaba yatırmanız yeterlidir.

Ayrıca kitabı, **Hoşdere Cad. 18/13 Y. Ayrancı-Ankara** adresinden de isteyebilirsiniz.

Bilim ve Teknik Klübü Köşesi Açtı

Fatih Erkek Lisesi olarak Bilim ve Teknik Kolu faaliyetlerinden biri olan Bilim ve Teknik Klübü Köşesi açtı. Bu köşemiz için hazırlık sınıflarımızdan lise son sınıfımıza kadar her sınıfın her şubesinden ikişer temsilci seçtik. Bu köşe temsilcileri sorumlu oldukları sınıflarından köşe için çeşitli bilim ve teknik konularıyla ilgili yazılar toplayıp Bilim ve Teknik Kolu Başkanı olan biyoloji öğretmenimiz Kadir Tuzlak Bey'e her ay teslim etmektedirler. Köşemizin ilk sayısında Bilim ve Teknik dergisini tanıttık.

Yurdumuzun bütün okullarına sesleniyoruz; Türkiye'miz için nadede dergilerden olan Bilim ve Teknik'i tanıttık ve bu çerçevede değişik bilimsel etkinlikler sağlayacak Bilim ve Teknik Kulübü Köşesi'ni sizler de okulunuzda açın. Ve okulunuzda bizler gibi "ABONE KAMPANYASI" başlatın.

Istanbul Özel Fatih Erkek Lisesi ve İstanbul Özel Fatih Erkek Fen Lisesi Bilim ve Teknik Kolu Temsilcileri adına.

**Fatih KORKMAZ - Fatih BAYIR
İbrahim AKKUŞ**

Herşeyi bildiğini sanma; gerçekte çok bilgili
olsan da kendine cahilim diyebileceğin cesaretin olmalı.

Ivan Pavlov

ORMAN YANGINLARI ve ÖNLEME ÇALIŞMALARI

Evrenin her köşesinde kurulu sistemler vardır. Geniş anlamda Güneş sistemi, daha küçük boyutlarda ise enerji ve hammadde kullanarak toplumsal üretim yapan bir fabrika bu sistemlere örnek olarak gösterilebilir. Sistem bileşenlerinden herhangi birinin görevini yitirmesi veya yokluğu, o sistemin bozulmasına neden olur ve bu diğer sistem bileşenlerini fiziksel olarak doğrudan etkileyebilir.

Biz insanları çok yakından etkileyen bir sistem de doğadır. İnsanların ve hayvanların tüketmiş olduğu oksijeni tekrar üreterek oksijen dengesini koruyan tek canlı topluluğu bitkilerdir. O halde, ürünleriyle de toplumsal yaşamımızda çok önemli bir yeri olan ormanların korunması bir zorunluluktur.

Acaba biz ormanlarımızı özellikle yangınlara karşı yeterince koruyabiliyor muyuz?

1987 yılına kadar son elli yıllık verilere bakıldığında yılda ortalama 26 407 hektar orman alanının yanarak tükendiğini görüyoruz. Bu da bütün ormanlarımızın yaklaşık binde üçünü oluşturuyor. Eğer hiç üretim yapılmıyorsa, doksan yılda tüm ormanlarımızın yok olup gitmesi işten bile değil. Edindiğim bilgilere göre herhangi bir ağaç ortalama 80 yılda kullanılabilir hale geliyor. Bir yangın çıktığında 80 yıllık emek küçük bir kaza ya da dikkatsizlik yüzünden yok olup gidiyor.

Orman yangınlarının önlenmesi ya da çabuk söndürülebilmesi için çeşitli teknikler uygulanıyor. Bunların arasında güçlü bir haberleşme ağı, yangının yayılmasını engellemek için açılan orman yolları sayılabilir. Bunun yanında, daha etkin bir koruma içinse önümüzdeki beş yılda bazı önlemlerin alınıp uygulamaya konması planlanıyor. Bunlardan birkaçı, yüksek gözetleme kulelerinin sayısının artırılması, haberleşme ağına daha da güçlendirilmesi, araç ve gereçlerin yenilenmesi ve sayısının artırılmasıdır.

Ancak, çıkmış bir yangını söndürmeye çalışmaktansa, o yangının hiç çıkmamış olması daha önemlidir. Sanırım bunun yolu da eğitimden geçiyor. O halde biz bireyler düşen görev, ulaşabildiğimiz her insana orman sevgisini kazandırmaktır.

Bu yazının hazırlanmasında emeği geçen Denizli Orman Bölge Müdürlüğü yetkililerine teşekkür ederim.

**S.Doğan YARANLI /
DENİZLİ**

İnsan, hayatının
dörtte üçünü yapamayacağı
şeyleri istemekle geçirir.

Diderot

BİLİM VE TEKNİK KLÜBÜ

BASIN

AYŞE SİBEL
TURGUT
23/3
KIZILAY

FAHİRİ MÜHABİRLİK KARTI

Ayşe Sibel TURGUT
Atatürk Anadolu Lisesi/ANKARA

YENİ TEMSİLCİ VE ÜYELERİMİZ

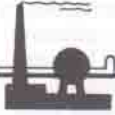
TEMSİLCİLERİMİZ:

Caner İşçimen / ANTALYA
Tolga Çom / İSTANBUL
Murat Gündoğan /
İSTANBUL

ÜYELERİMİZ:

Murat Çakır / ANKARA
Pembe Nur Çakır / ANKARA
Ali Öztürk / ANKARA
M.İlhan Şahin / ANKARA

O.Uğur Şahin / ANKARA
Serdar Bayırlı / ADANA
Omay Karata / KIRKLARELİ
Erhan Erensoy / İSTANBUL
Tuna Aslan / ANKARA
Mustafa Doğan / KARAMAN
F.Erdem Aktuna / İSTANBUL
Yeliz Ayhan / AYDIN
Barış Ayrancı / ANTALYA
Doğan Oğuz / İSTANBUL
Şenol Okay / KONYA

GENÇ ARAŞTIRMACILAR

Egzoz Gazında Bulunan Kurşunun Doğu Karadeniz Bölgesinde Yol Kenarlarına Yakın Yerlerde Yetiştirilen Çay Bitkisi Üzerindeki Toksik Etkisi ve Yola En Yakın Dikim Mesafesinin Araştırılması

Halil GÖKOĞLU
Trabzon Yomra Fen Lisesi

İnsan hayatı her şeyden daha değerli ve kutsal olması gerektiği halde, hepimiz zaman zaman uygulamalara bakarak insan hayatının ucuz olduğunu söyleriz. Dileğimiz böyle olmaması. Halil Gökoğlu, hazırladığı projede yetiştirdiğimiz, içtiğimiz sebze ve meyvelerdeki kurşun oranının ne olduğu, bunun için ne yapılması gerektiğini incelemiştir.

Ortaya çıkan sonuçlara uyulması ise insan sağlığı için kaçınılmaz.

Bize kendini tanıtır mısın?

1975 yılında İzmir'de doğdum. İlk okulu orada okudum. Daha sonra İzmir Özel Türk Koleji'nin Anadolu Bölümü'nün orta kısmını bitirdim. Fen liseleri sınavına girerek, Trabzon Yomra Fen Lisesi'ni kazandım ve halen orada okuyorum. İki senedir proje çalışması yapıyorum.

Böyle bir proje hazırlama fikri nereden aklına geldi?

Fen lisesine geçmeden önce bu tür projeler nasıl hazırlanır bilmiyordum. Lisemize bu yarışmanın ilanları geliyordu. TÜBİTAK'tan proje rehberleri istedik ve bu proje rehberlerinden projenin nasıl hazırlandığını öğrendik; ardından proje konusu bulmaya karar verdim. Tanıdığım bir ziraat mühendisi bütün sebzeler üzerinde egzoz gazlarının etkisini araştırmamı istedi. Fakat benim olanaklarım sınırlıydı. Okulumun Doğu Karadeniz'de olması dolayısıyla, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde bulunan çay bitkisi üzerindeki kurşunun etkisi ve yoldan gelen kurşunun tayini ayrıca yola en yakın dikim mesafesinin belirlenmesi konusunu araştırmaya karar verdim.

Projeni nasıl hazırladın? Hangi aşamalardan geçti, hangi yöntemi izledin?

Benim projem o kadar zor değil. Sadece örnek alıp, analiz ettikten sonra sonuçları karşılaştırmaya dayanıyor. Bunun için Doğu Karadeniz Bölgesi'nin on değişik çay bahçesinden örnek aldım. Bu örnekler özellikle yol kenarlarındaki çay bahçelerindendi. Bu örneklerin yola uzaklığı 0-10 m, 30 m, 50 m uzakta ve kontrol grubu olarak da yola çok uzak olan yerlerden aldım. Fakat bu örneklerin aynı çay bahçesinden olmasına toprak özelliği aynı olsun diye özen gösterdim. Daha sonra kurşunu nasıl analiz edeceğim konusunda Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne başvurduğum.

Analizlerin sonucu oldukça ilginçti. Meselâ Tirebolu'dan aldığım örnekte yola 0-10 m arasındaki kurşun miktarı 1,24 miligram/kg; 30 m den aldığım 0,48 miligram/kg; 50 m den aldığım 0,38 miligram/kg; kontrol grubunda ise 0,37 miligram/kg'dı. Yani 30 m ile kontrol grubu arasında neredeyse fark yoktu. Fakat 0-10 m arasından aldığım örnekte diğerleriyle aynı tarlada olmasına rağmen, çok büyük fark vardı.

Bunun tek sebebi de yola yakın olmasıydı, yani araba egzozlarından çıkan kurşundu. Aldığım diğer örneklerde yani diğer dokuz çay bahçesinde de sonuç aynıydı. Hep yol kenarlarındaki yüksek, yola uzak olanlar düşüktü. Fakat bu yola yakın olanlarda Birleşik Gıda Kodeksi tarafından gıdalarda bulunacak maksimum miktar 2,0 miligram/kg olarak belirlmişti. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde bunu geçen değer olmadı. Meselâ değişik bölgelerde ve daha kalabalık yollar da bu değeri de geçebilir.

Araştırmacı kaç ay sürdü?

Yaklaşık iki ay devam etti. Gerçi konuyu geçen yaz buldum. Yazdan beri literatür taraması yapıyorum. Örnekler alıp analiz yapmak iki ay sürdü.

Araştırmamda nasıl bir sonuca ulaştın?

Araştırmamda, yoldan 30 m den sonraki alanlarda ziraat yapılmasına izin verilmesinin sağlıklı olacağı sonucuna ulaştım. Daha yakın mesafede kurşun konsantrasyonu daha fazla olduğundan ve kurşunun da insan sağlığına zararlı etkileri bulunduğu (özellikle kanser etkisi yaptığı, küçük çocuklarda beyin iltihabına neden olduğu) ve vücuda alınan kurşun hemen atılmadığından, ileri yaşlarda insan sağlığını tehdit ettiği için yukarıda sözünü ettiğimiz mesafede ziraat yapılması daha uygundur. Kurşunun bu zararlı etkisinden dolayı Avrupa ve Amerika'da kurşunsuz benzin uygulaması var. Dileğim, ülkemizde de bu uygulamanın

yağınlaşmasıdır. Amerika'da yola 30 m mesafeden sonra ev yapımına ve ziraat yapılmasına izin veriliyor.

Elde ettiğin verileri herhangi bir kuruma verdin mi?

Şu ana kadar vermedim; ama vermeyi düşünüyorum.

Bu konuda daha önce bir çalışma yapılmış mı?

Türkiye'de yapılmamış; ama yurt dışında özellikle Amerika'da tüm sebze ve bitkiler üzerinde araştırma yapılmış ve 30 m den daha yakın mesafede hiçbir şey yapılmasına izin verilmiyor.

Bu projeni geliştirmeyi düşünüyor musun?

Aynı araştırmayı sebze ve meyveler üzerinde, değişik bölgelerde ve daha kalabalık yollarda yapmayı düşünüyorum.

Projenin maliyeti ne oldu?

Okulum desteklediği için, bana herhangi bir maliyeti olmadı.

Ailenin desteği oldu mu?

Ailemle birlikte konuşup karar verdik; ailem hep yanımda oldu.

Üniversite sınavında hangi bölümü tercih etmeyi düşünüyorsun?

İşletmeyi çok seviyorum; o bölümü tercih edeceğim.

Bu tür projeleri hazırlayanların çok çalışkan, zeki ve farklı yetenekleri olan kişiler oldukları düşünülür. Sen ne dersin bu konuda?

Zekâyla hiçbir alakası yok; isteyen herkes başarabilir. Burada önemli olan yöntemi bilmek ve programlı bir şekilde konu üzerinde çalışmaktır.

Okumayla aran nasıl?

Okumayı severim. Daha çok bilgisayar üzerine yayınları okuyorum.

Hevesli arkadaşlarına ne önerirsin?

Aslında o kadar zor bir şey değil. Sadece güzel bir konu bulmaları gerekiyor. Türkiye'de ise çok konu var. Bence isteyen bulur ve isteyen başarır. Çevrelerindeki üniversitelerle diyaloga geçmelerini ve üniversiteden yararlanarak çalışmalarını yürütmelerini öneririm.

YAZIŞMA ADRESİ:

BİLİM VE TEKNİK KLÜBÜ KÖŞESİ
Atatürk Bulvarı No: 221
06100, Kavaklıdere-ANKARA